

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ Олена АРЕФ'ЄВА
«_____» _____ 2022 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема: «Резерви підвищення економічної стійкості підприємстві»

Виконавець: Скаскевич Юлія Миколаївна

Керівник: д.е.н., проф. Пілецька Саміра Тимофіївна

Нормоконтролер: к.е.н., старший викладач Сафонік Н.П.

КИЇВ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

«_____» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання випускної роботи

Скаскевич Юлії Миколаївни

1. Тема роботи «Резерви підвищення економічної стійкості підприємстві» затверджена наказом ректора від 26.04.2022 р. № 434/ст.
2. Термін виконання роботи: з 23.05.2022 р. по 19.06.2022 р.
3. Вихідні дані роботи: Плани, звіти, баланс підприємства, фінансово-економічна звітність, законодавчі та нормативні акти, наукові та методичні праці вітчизняних та зарубіжних вчених.
4. Зміст пояснювальної записки: Вступ. Теоретичні основи управління витратами підприємства. Аналіз витрат Публічного акціонерного товариства ПрАТ «Київстар». Розробка заходів щодо підвищення ефективності управління витратами ПрАТ «Київстар». Висновки.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: Класифікація видів витрат. Методи управління витратами. Аналіз основних економічних показників ПрАТ «Київстар». Оцінка фінансового стану ПрАТ «Київстар». Аналіз динаміки і структури витрат ПрАТ «Київстар». Аналіз витрат ПрАТ «Київстар» за економічними елементами, адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат. Система управління витратами підприємства. Шляхи зниження витрат ПрАТ «Київстар».

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін Виконання	Підпис керівника
1.	Видача завдання	23.05.2022	
2.	Дослідити теоретичні основи підвищення економічної стійкості підприємства	24.05.2022- 28.05.2022	
3.	Провести аналіз підвищення економічної стійкості підприємства	29.05.2022- 02.06.2022	
4.	Написання вступу та висновків	03.06.2022- 05.06.2022	
5.	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, підготовка доповіді, передзахист	06.06.2022- 08.06.2022	
6.	Проходження нормоконтролю, перевірка на плагіат, оформлення документів до захисту, рецензування роботи, подання роботи на кафедру	08.06.2022- 13.06.2022	

7. Дата видачі завдання: 23.05.2022 р.

Керівник випускної роботи _____

(підпис керівника)

Пілецька С.Т.

(П.І.Б.)

Завдання прийняв(ла) до виконання _____

(підпис здобувача)

Скасевич Ю.М.

(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної роботи «Резерви підвищення економічної стійкості підприємства» містить: 85 сторінок, 9 рисунків, 20 таблиць, 74 використаних джерела, додаток.

ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ, ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПІДПРИЄМСТВА.

Об'єктом дослідження є визначення резервів підвищення економічної стійкості підприємства.

Предметом дослідження є теоретично-методологічна основа і практичні аспекти підвищення економічної стійкості підприємства.

Метою випускної роботи є поглиблення теоретичних засад визначення економічної стійкості підприємства та розробка рекомендацій щодо її підвищення.

Теоретико-інформаційну базу дослідження склали законодавчі та нормативні акти України, матеріали монографій, періодичних видань, збірки наукових статей та тез доповідей, Інтернет-ресурси, інформаційні й статистичні дані компанії «Київстар».

Методи дослідження. У випускній роботі використовувались такі методи як ретроспективний, аналітичний, статистичний, порівняльний, табличний, метод відображення інформації, ілюстраційний підхід до вивчення та положення фінансового стану авіаційного підприємства.

Методологічну основу дослідження склали наукові праці та публікації вітчизняних і зарубіжних вчених щодо методів аналізу фінансового стану підприємств.

Інформаційну основу випускної роботи становлять нормативно-правові акти України, статистичні дані Міністерства інфраструктури України, Державного комітету статистики України.

Дослідження базується на статистичних та фінансових звітах компанії «Київстар»

Отримані результати та їх новизна. Новизна роботи полягає у розробці оптимізаційного підходу до оцінювання економічного потенціалу підприємства, який передбачає побудову ієрархії цільових функцій (з урахуванням ресурсних обмежень) та встановлення їх екстремальних значень. Це дозволить знайти найбільше значення обраної цільової функції найвищого рівня, яке характеризуватиме величину економічного потенціалу суб'єкта господарювання.

Значущість виконаної роботи та висновки отриманих результатів дозволяє компанії «Київстар» розробляти заходи щодо підвищення економічної стійкості, покращувати його фінансове становище.

Структура випускної роботи складається зі вступу, основної частини: з двох основних розділів, до кожного з яких є підсумок, що узагальнює інформацію, надану в основних розділах, та головний висновок після детального дослідження теми, список використаної літератури.

На основі дослідження підготовлено тези доповіді.

Пілецька С.Т., Скаскевич Ю.М. Оптимізаційний підхід до оцінювання економічного потенціалу підприємства. Матеріали науково-практичної конференції «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами». К.: НАУ, 2022. С.86 – 88.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Arefieva O.V., Piletska S.T., Miahkykh I.M., Arefiev S.O. Development Of The Innovation Activity Of Enterprises In The Digital Economy. *International Journal of Advanced Science and Technology*, Vol. 29, No. 8s, (2020), pp. 2304-2311. <http://sersec.org/journals/index.php/IJAST/issue/view/278>
2. Bijańska, J., Kuzior, A., Wodarski, K. (2018). Social Perception of Hard Coal Mining in Perspective of Region's Sustainable Development. *Management Systems in Production Engineering*, 26(3), 178-183. DOI: 10.1515/mspe-2018-0029
3. Burlaka, O., Kuzior, A., Hanych, O., Kravchenko, S., Melnychenko, O. (2019). Implementation and Legal Regulation of Electronic Insurance in Ukraine. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 22(2)
4. Fobel, P., Kuzior, A. (2019). The future (Industry 4.0) is closer than we think. Will it also be ethical? *AIP Conference Proceedings*, 2186, 080003. DOI: 10.1063/1.5137987
5. Korytko T.Yu., Piletska S. T. Bogutska O. Formation of an organizational and economic mechanism for encouraging investment activity of enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2018. Vol. 4. No. 5. P. 10-17 <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-10-17>
6. Korytko T., Piletska S, Arefieva O, Pidhora Ye, Pryimakova Yu. Formation of organizational and economic mechanism of motivation of increase of investment activity of the enterprise. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. № 4 (35). 418-425
7. Korytko T., Bryll I., Piletska S., Arefieva O., Arefiev S. Strategy of innovative development of an enterprise on the basis of evaluation of its intellectual capital. *Naukovyi visnyk. Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2021. 3(183). p. 134-137. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-3/134>

8. Kuzior, A., Arefieva, O., Poberezhna, Z., Ihumentsev, O. (2022). The Mechanism of Forming the Strategic Potential of an Enterprise in a Circular Economy. *Sustainability*, 14(6), 3258. DOI: 10.3390/su14063258
9. Kuzior, A., Kettler, K., Rąb, Ł. (2022). Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization. *Energies*, 15(1), 172. DOI: 10.3390/en15010172
10. Kuzior, A., Kwilinski, A., Hroznyi, I. (2021). The factorial-reflexive approach to diagnosing the executors' and contractors' attitude to achieving the objectives by energy supplying companies. *Energies*, 14(9), 2572. DOI: 10.3390/en14092572
11. Kuzior, A., Lyulyov, O., Pimonenko, T., Kwilinski, A., Krawczyk, D. (2021). Post-industrial tourism as a driver of sustainable development. *Sustainability*, 13(15), 8145. DOI: 10.3390/su13158145
12. Kuzior, A., Mańka-Szulik, M., Krawczyk, D. (2021). Changes in the management of electronic public services in the metropolis during the covid-19 pandemic. *Polish Journal of Management Studies*, 24(2), 261–275. DOI: 10.17512/pjms.2021.24.2.16
13. Kuzior, A., Postrzednik-Lotko, K.A., Postrzednik, S. (2022). Limiting of Carbon Dioxide Emissions through Rational Management of Pro-Ecological Activities in the Context of CSR Assumptions. *Energies*, 15(5), 1825. DOI: 10.3390/en15051825
14. Midor, K., Kuzior, A., Płaza, G., Molenda, M., Krawczyk, D. (2021). Reception of the Smart City Concept in the Opinion of Local Administration Officials - A Case Study Management Systems in Production *Engineering*, 29(4), 320–326. DOI: 10.2478/mspe-2021-0040
15. Kwilinski, A. (2019). Implementation of Blockchain Technology in Accounting Sphere. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 23(SI2), 1528-2635-23-SI-2-412: 1-6.

16. Grafton R. Q. Private property and economic efficiency: a study of a common- pool resource . *Journal of Law and Economics*. 2000. Vol. 43, №. 2. P. 679-714.

17. Андрієнко М.М., Шпак І.О. Економічна оцінка критеріїв управління результативністю підприємства. *Наукові праці МАУП. Економічні науки*. 2021. Вип. 4(63). С. 35-40 URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/1205>

18. Андрійчук В.Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва. *Економіка АПК*. 2005. № 5. С. 52-63.

19. Апресян Р. Г. Нова філософська енциклопедія «Праксеологія». Електронна бібліотека ИФ РАН. URL: <https://iphlib.ru/library/collection/newphilenc/document/HASH011d9ed4764e9ab09fa95b1d>.

20. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 35. Ч. 2. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/35_2_2018/10.pdf

21. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т., Заболотна Д. В. Стратегічні ресурси забезпечення економічного потенціалу в контексті інтеграційно-диверсифікаційного розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 398–404. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-398-404>

22. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Кравчук Н.М. Адаптивне управління фінансовою стійкістю підприємства при забезпеченні його економічної безпеки. *Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць*. К. : НАУ, 2020. Вип. 1(75). Ч. 1. 170 с. С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-12>

23. Ареф'єва О.В., Побережна З.М. Холістичне управління адаптивністю підприємства в умовах циклічної економіки. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2021. №18. 64 – 69.

24. Архіпов Н. М. Види ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 18(1). С. 21-26

25. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /За ред. М.В. Афанасьєва. Х.: ВД «ИНЖЕК», 2003. 410 с.

26. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.

27. Братанич М. В. Класифікація видів і форм прояву ефективності. Харківській національний університет радіоелектроніки. URL: http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73189.doc.htm.

28. Вовк О.М., Абдулгусейнова А.Р., Дмитрик Х.Ю. Економічна ефективність інноваційних процесів на транспортних підприємствах в умовах інтелектуалізації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-74>

29. Вовк О.М., Кірієня Н. Фінансово-економічне стимулювання підприємств. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами*: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф., 15–16 березня 2012 р. К., 2012. С. 26.

30. Вовк О.М., Мазур А.М. Роль фінансової діагностики на підприємствах. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами*: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф., 15–16 березня 2012 р. К., 2012. С. 28.

31. Говорушко, Т. А. Ефективність як економічна категорія. *Наукові праці НУХТ*. 2007. № 20. С. 74–76.

32. Економіка підприємства /За ред. С.Ф.Покропивного. К.: 2019. 680 с.

33. Мних С.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві: навчальний посібник. Львів: Світ, 2018. 94 с.

34. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навчальний посібник. Мец В.О. К.: Київський Національний Економічний Університет, 2018. 94 с.

35. Ефективність, як економічна категорія. *Інноваційна економіка*. 2012. №7 (33). С. 14-17.

36. Єсіпова К. Методика оцінки ефективності бізнес-процесів туристичних підприємств. *Вісник КНТЕУ*. 2012. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2012/02/5.pdf>.

37. Житна А.Е. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства. К.: Либідь, 2017. 259 с.

38. Заблоцький Б.Ф. Економіка України. Львів: Львівський банківський коледж Національного банку України, 2019. 580с.

39. Київстар сьогодні. 2021. URL: https://kyivstar.ua/uk/about/about/kyivstar_today.

40. Київстар. Корпоративний звіт 2016. URL: https://cdn.kyivstar.ua/sites/default/files/about/partners/KS_UK_full_final.pdf.

41. Кондратьєв О.В. Фактори забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Фінанси України*. 2017. №5. С. 150

42. Коробов М.Я. Фінанси промислових підприємств. Київ: Либідь, 2018. 200 с.

43. Красноручький О. О. Підвищення ефективності системи управління сільськогосподарським підприємством. URL: <https://cutt.ly/ikb6i8Y>.

44. Куценко А. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємств споживчої кооперації. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/749>.

45. Мельник О. Г., Ю. Л. Логвиненко, О. Г. Індикатори оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2008. Вип.16. С.176 – 185.

46. Місія та цінності 2021. URL: <https://kyivstar.ua/uk/about/about/mission>.

47. Мочерний С. Т. 1 : А (абандон) – К (концентрація виробництва) : енциклопедія /Академія, 2000. 863 с.
48. Основи економічної теорії: підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко Х.: Право, 2008. 448 с.
49. Падерін І.Д. Наукові та практичні аспекти підвищення економічної стійкості підприємства. *Вісник Академії економічних наук України*. 2003. №1. С. 89–95.
50. Панасенко А. А. Можливості праксеологія у банківській сфері *Економічний часопис XXI*. 2012. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/48201/16-Panasenko.pdf?sequence=1>.
51. Перерва К. Г. Кравчук А. В. Ефективність як економічна категорія. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2020. № 15(1291). URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/36344/1/ vestnik_KhPI_2020_ 15_Pererva_Efektynvist.pdf.
52. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>
53. Пілецька С. Т., Петровська С. В. Інструменти маркетингу в антикризовому управлінні. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 2 (60). С.158 – 164
54. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. *Облік і фінанси*. 2020. № 1 (87). С. 178 – 184.
55. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Економічні студії*. 2020. Випуск 1 (27). С.146 – 151.
56. Приватне акціонерне товариство «Київстар» Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2020 року. ПрАТ «Київстар». 2020. URL: https://cdn.kyivstar.ua/sites/default/files/about/partners/2020/fs_kyivstar_stand_alone_2020_ukr_.pdf?_ga=2.106905475.1030302576.1583819376-297654147.1583261051.
57. Продукти. 2021. URL: <https://kyivstar.ua/uk/career/product>.

58. Ситник Г. В. Стратегічне фінансове планування в системі управління підприємством торгівлі. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 359-369. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_9_60.

59. Смерічевський С.Ф. Сучасний інструментарій фінансової підтримки технологічної бази підприємств машинобудування. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2015. №4 (14). С. 48-55.

60. Структура компанії. 2021. URL: <https://kyivstar.ua/uk/career/companny-structure>.

61. Чучук Ю. В. Теоретична сутність понять економічна ефективність та ефективність діяльності. *Ефективна економіка*. 2014. URL: <https://cutt.ly/hkpWhs6>

62. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств в схемах: навч. посібник. Х.: ВД «ІНЖЕК», Харків: 2003. 191 с.

63. Гринів Б.В. Аналіз бухгалтерської звітності підприємства. К.: НМЦ «Укоопосвіта», Київ: 2001. 131 с.

64. Дем'яненко І.В. Фінансова стійкість підприємства та її регулювання. *Фінанси України*. Львів: 2001. №5. С.127-129.

65. Жежера М. Порівняльна Характеристика методики проведення аналізу фінансового стану підприємств в Україні та за кордоном. *Економіка. Фінанси. Право*. 1995. №5. С.6-9.

66. Измайлова К.В. Фінансовий аналіз: навч. посібн. К.: МАУП, 2000. 152с.

67. Ковалев А.И. Аналіз фінансового стану підприємства. М.: Центр економіки і маркетинга, 2004. 192 с.

68. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент. Чернігів: ЧДІЕУ, 2002. 456 с.

69. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства. К.: КОО «Знання», 2001. 378 с.

70. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану. *Фінанси України*. 2002. №11. С.54-62.

71. Руденко Л.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посібн. Київ: 2000. 421 с.

72. Петрук О. М., Маслова С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. для студ. екон. спец. всіх форм навч. К.: ЦУЛ, 2002. 268 с.

73. Бандурка О.М., Коробов М.Я. Фінансова діяльність підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: 2003, 384 с.

74. Барнич Ю.О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ: 2002, 120 с.